

Cambridge, UK, 15 maart 2015

Geachte NWO bestuursleden,

In dit schrijven hopen wij de aandacht te vestigen op een belangrijke kwestie, namelijk het ontbreken van een betaalde zwangerschapsverlofregeling binnen het kader van de Rubiconbeurs.

Een van de meest prangende kwesties in het huidige wetenschappelijke klimaat is de positie van vrouwelijke wetenschappers. Zoals het NWO op haar site aangeeft zijn er weinig vrouwen in de top van de wetenschap. Sterker nog, met slechts 15% vrouwelijke hoogleraren is Nederland, in de woorden van het NWO zelf, Europees 'hekkensluiter'ⁱ. Er zijn inmiddels in de meeste landen evenveel vrouwelijke als mannelijke promovenda - Het is juist vanaf het moment na het binnenhalen van de doctorstitel dat de spreekwoordelijke 'pipeline' gaat lekkenⁱⁱ. Dit zou een periode moeten zijn waar vrouwelijke wetenschappers extra beschermd worden, maar juist voor ambitieuze top-postdocs (zoals Rubicon laureaten) is dit niet het geval.

In het huidige beleid omtrent de Rubiconbeurs legt NWO alle verantwoordelijkheid voor een eventueel zwangerschapsverlof bij het gastinstituut. De Rubicon laureaat is daardoor afhankelijk van de individuele verlofregelingen van het gastinstituut. Volgens de Rubicon bepalingen is het "... niet toegestaan [...] doorbetaling tijdens zwangerschapsverlof [...] uit de subsidie te betalen..."ⁱⁱⁱ. Hierdoor loopt de laureaat het gevaar tussen de wal en het schip te belanden, zoals wanneer het gastinstituut op haar beurt verwijst naar een regelgeving waarbij de fondsverstrekker (NWO in dit geval) verantwoordelijk is voor betaling van zwangerschapsverlof. Dit scenario komt voor doordat vele vergelijkbare toonaangevende beursinstanties zoals de Britse Wellcome Trust, the Royal Society^{iv}, de Duitse onderzoeksfederatie^v en de Canadese onderzoeksfederatie^{vi} wel een betaald zwangerschapsbeleid hebben vastgelegd in hun beursvoorwaarden:

'Consequently, we will supplement grants by the actual costs incurred by the employing institution in meeting an individual's salary while on maternity, paternity, adoption or sick leave (less any recoverable statutory pay)... The official end date of the grant may also be extended for the period equivalent to the leave taken' (bron: Wellcome Trust^{vii}).

Het kan ook voorkomen dat de laureaat niet in aanmerking komt voor een verlofregeling aan het gastinstituut door de mobiliteitscriteria van de Rubicon. Het aanvragen van de Rubicon kan namelijk alleen 'als u maximaal zes maanden fulltime bij het toekomstige gastinstituut werkzaam bent geweest..' ^{viii}. Wanneer er geen betaalde verlofregeling is vanuit het gastinstituut, of de laureaat hiervoor niet in aanmerking komt, wordt ze gedwongen een van twee keuzes te maken: Niet met zwangerschapsverlof gaan, of met onbetaald verlof gaan (en dus afhankelijk te worden van derden voor de betaling van de vaste lasten gedurende het verlof). Het is evident dat deze scenario's niet passen bij een vooruitstrevend beursbeleid waarbij de positie van vrouwen in de wetenschap ter harte wordt genomen. Dit is betreurenwaardig en valt niet te rijmen zijn met de aanbeveling op de Rubicon website dat 'Vrouwen worden nadrukkelijk uitgenodigd een aanvraag in te dienen'^{ix}, en de diverse lovenswaardige NWO initiatieven zoals Aspasia, en het voor ons ontoegankelijke rapport 'NWO zoekt vrouw'.

Ons inziens is er maar één echte invulling van een passende zwangerschapsregeling, en dat is automatisch recht op de in Nederland vastgestelde 16 weken betaald

zwangerschapsverlof, en een proportionele verlenging van de einddatum van de beurs met diezelfde 16 weken. Zo wordt gewaarborgd dat ambitieuze vrouwelijke onderzoekers tijdens de meest cruciale fase van hun carrière - een fase die vaak samenvalt met de periode waarin velen een gezin beginnen - niet gestraft worden voor het krijgen van een kind. Een dergelijk zwangerschapsbeleid geeft tevens het signaal af dat NWO zich inzet voor het verbeteren van de positie van vrouwen in de wetenschap, en bereid is oplossingen te vinden voor de concrete en praktische uitdagingen voor vrouwelijke post-docs. We zijn er van overtuigd dat de NWO onze zorgen in deze deelt, en aan een spoedige oplossing voor deze slepende kwestie wil werken. In de bijlage^x vindt u een lijst ondertekenaars die onze zorg delen en de voorgestelde oplossing ondersteunen.

Wij zien uw antwoord met belangstelling tegemoet,

Hoogachtend,

Dr. Rogier Kievit (Partner van Rubicon laureaat op zwangerschapsverlof)

Dr. Anne-Laura van Harmelen (Rubicon laureaat, 2013, momenteel op zwangerschapsverlof)

Dr. Rosa Hoekstra (Rubicon laureaat, 2007, heeft in haar Rubicon eindrapport (2010) het ontbreken van zwangerschapsverlof reeds aangekaart bij NWO)

Dr. Sanja Franic (Rubicon laureaat, 2014)

ⁱ <http://www.nwo.nl/actueel/dossiers/vrouwen+in+de+wetenschap>

ⁱⁱ http://www.stichtingdebeauvoir.nl/wp-content/uploads/Monitor_Vrouwelijke_Hoogleraren_2012.pdf

ⁱⁱⁱ <http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/nwo/rubicon---bepalingen/Rubicon-bepalingen+2015-1.pdf>

^{iv} https://royalsociety.org/~media/Royal_Society_Content/grants/maternity-leave-policy-2015.pdf

^v http://ec.europa.eu/euraxess/pdf/research_policies/country_files/Germany_Country_Profile_RR2013_FINAL.pdf

^{vi} http://www.nserc-crsng.gc.ca/Professors-Professeurs/FinancialAdminGuide-GuideAdminFinancier/AdminMatters-QuestionAdmin_eng.asp#maternity

^{vii} <http://www.wellcome.ac.uk/Managing-a-grant/Finance-and-employment/WTD004115.htm>

^{viii} <http://www.nwo.nl/binaries/content/documents/nwo/algemeen/documentation/application/nwo/rubicon---faq/Rubicon+FAQ+2015-pdf.pdf>

^{ix} <http://www.nwo.nl/financiering/onze-financieringsinstrumenten/nwo/rubicon/index.html>

^x Addendum: Lijst ondertekenaars